

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Szekeres - Brányik Éva

Területi kohézió keretrendszer

Területi kutatások Közép-Európában témájú konferencia
A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XVII. VÁNDORGYŰLÉSE
Sopron, 2019. október 11.

- **Fókusz:**

» *Területi kohézió*

Szükséges -e egyértelmű definíció, vagy elég a területi kohézió keretét meghatározni?

- Különböző értelmezések a területi kohézió fogalmával kapcsolatban
- Többféle megközelítése
- Új vagy újszerű fogalmak
- Definíciók még nincsenek rögzítve

Területi kohézió fogalmi megközelítései, befolyásolási tényezők

- Területi kohézió fejlődési folyamata az Európai Unióban
- Az országok más politikai, gazdasági, kulturális viselkedésmintával rendelkeznek - *A különbségek mind befolyásolják a területi kohézió értelmezését, megközelítését*
- A fogalmi megközelítése több szempontból vizsgálható:
 - ❑ *egyrészt nemzeti szinten*
 - ❑ *másrészt ágazati megközelítés*

- A területi sajátosságok az Európai Unió régióin belül különböznek, ezért is nagyon *nehéz egy konkrét definíciót megalkotni.*
- Területi kohézió mint többdimenziós fogalom

Területi kohézió: Szakirodalomban megjelent értelmezések

- **Nemzetközi szakirodalom:** *Fogalom nem új felfogás; Régi és új elemek kombinációja; Többféle dimenziók meghatározása; Kiegyensúlyozás, azaz a régiók közötti kölcsönös függőség előmozdítása; Egy és ugyanazon területre hatást gyakorló politikák összehangolása; Térbeli igazságossági dimenzió; Területi tőke szempontjából értelmezve;* (Faludi (2004, 2006, 2009); Davoudi (2005, 2007); Camagni (2005); Medeiros (2016a,b); Böhme - Gløersen (2011); Zonneveld - Waterhout (2005))
- **Hazai szakirodalom:** *Nem egy új fogalom; Többdimenziós fogalom; Területi konvergenciához kapcsolódó tartalom; Több mint regionális kiegyenlítés; Hatékonyságnövelő eszköz; Területi tőke fogalmának szempontjából egy új értelmezés* (Kaiser (2010); Pálné (2012); Szabó-Tóth (2016); Illés (2009); Faragó (2013); Nyikos Györgyi szerk. (2017); Botka - Péti (2009); Nemes-Nagy (2017); Somlyódyne (2014))

Területi kohézió: Szakpolitikai dokumentumokban megjelent értelmezések

- **Az uniós fogalomhasználatban** a területi kohézió fogalmának több értelmezési lehetősége; Meghatározások tág és széleskörű megfogalmazással rendelkeznek; Kulcsfogalom; Többdimenziós fogalom; Területi szempontból közelíti meg a gazdasági és társadalmi kohéziót (*EC (2004); Comission (2008); Panorama (2008); Panorama (2009); EC (2010); Területi Agenda 2020 háttérdek (2011); EC (2014)*)
- **Hazai területi politika:** Területi dimenziók; Területi kiegyenlítődéshez kapcsolódó tartalom; Projektekhez kapcsolódó alkalmazás (*NFGM-VÁTI (2009); NGM (2017)*)

Területi kohézió értelmezései/dimenziói

EU-s dokumentumok

A harmadik kohéziós jelentés (EC, 2004)	<i>Európai területi együttműködés Kiegyensúlyozott fejlődés elősegítése</i>
Európai Bizottság (Panorama, 2008)	<i>Méltányossági megfontolások Versenyképesség Fenntarthatóság Felelősségteljes kormányzás</i>
Zöld Könyv a területi kohézióról (Comission, 2008)	<i>Integrált megközelítést Kiegyensúlyozott és harmonikus fejlődés Egyenlő előnyök mindentérség számára Távolság áthidalása Versenyképesség Fejlődés minden régió számára Előnyt kovácsolni a területi sokféleségből</i>
Az Ötödik Kohéziós Jelentés (EC, 2010)	<i>Szolgáltatásokhoz való hozzáférés Fenntartható fejlődés Funkcionális földrajzi megoszlás Területi elemzés</i>
Területi Agenda 2020 Háttérdokumentuma (2011)	<i>Funkció és irány Cél Eszköz</i>
A Hatodik kohéziós jelentésben (EC, 2014)	<i>Fenntarthatóság Szolgáltatásokhoz való hozzáférés Funkcionális földrajz Területi elemzés</i>

Területi kohézió értelmezései/dimenziói

Nemzetközi irodalom

Camagni (2005)

Fenntarthatóság

Faludi (2006)

Versenyképesség

Endogén fejlődést (helyi lehetőségek kihasználása)

Fenntarthatóság

Jó (területi) kormányzás

Böhme - Gløersen (2011)

Intelligens növekedés egy versenyképes és többközpontú Európában

Inkluzív, kiegyensúlyozott fejlődés és a szolgáltatások fair/igazságos hozzáférése

Területi sokféleség és a helyi fejlesztési feltételek jelentősége

Földrajzi sajátosságok

Környezeti dimenzió és fenntartható fejlődés

Kormányzás, a politikák összehangolása és a területi hatások

Medeiros (2016)

Társadalmi-gazdasági területi egyensúlyhiány csökkentésének támogatása

Környezeti fenntarthatóság előmozdítása

Területi együttműködési/kormányzási folyamatok megerősítése és javítása

Policentrikusabb városi rendszer megerősítése és létrehozása

Davoudi (2007)

Térbeli igazságossági dimenzió

Területi kohézió értelmezései/dimenziói

Hazai irodalom

Illés (2009) *Területi szempontok határozottabb érvényesítése az ágazatok fejlesztésében*
Átfogó és integrált területi tervezés
Hátrányos földrajzi adottságok egyenlő rangú figyelembevétel a támogatási politikában

Somlyódy (2014) *Policentrizmus*
Területi igazságosság

Faragó (2013) *Regionális különbségek felszámolása*
Fejlesztéspolitika place-based modelljének alkalmazása
Decentralizáltabb irányítási kormányzás

Németh N. – Balás G. (szerk.) (2013) *Felzárkózás*
Belső egyenlőtlenségek csökkenése
Harmonikus területi fejlődés
Területi szinergia
Szubszidiaritás érvényesülése
Területi kormányzás erősödése

Hazai dokumentumok

NGM (2017) *Országos területpolitikai céloknak való megfelelés*
Területi szinergia
Területi hatás
Fizikai térhasználat

Forrás: saját szerkesztés

6

A területi kohézió értelmezése, keretrendszerbe foglalva

Társadalom és Gazdaság	Fenntarthatóság	Területi kapcsolatok	Együttműködés és kormányzás	Területi kiegyenlítés
Európai Bizottság (Panorama, 2008) Zöld Könyv a területi kohézióról (Commission, 2008) Faludi (2006) Böhme - Gloersen (2011) Medeiros (2016) Davoudi (2007) Somlyódyiné (2014)	A harmadik kohéziós jelentés (EC, 2004) Európai Bizottság (Panorama, 2008) Zöld Könyv a területi kohézióról (Commission, 2008) Az Ötödik Kohéziós Jelentés (EC, 2010) A Hatodik kohéziós jelentésben (EC, 2014) A Hatodik kohéziós jelentésben (EC, 2014) Camagni (2005) Faludi (2006) Böhme - Gloersen (2011) Medeiros (2016) Németh N. – Balás G. (szerk.) (2013)	Zöld Könyv a területi kohézióról (Commission, 2008) Az Ötödik Kohéziós Jelentés (EC, 2010) A Hatodik kohéziós jelentésben (EC, 2014) Faludi (2006) Böhme - Gloersen (2011) Medeiros (2016) Somlyódyiné (2014) Németh N. – Balás G. (szerk.) (2013) NGM (2017)	A harmadik kohéziós jelentés (EC, 2004) Európai Bizottság (Panorama, 2008) Faludi (2006) Böhme - Gloersen (2011) Medeiros (2016) Illés (2009) Faragó (2013) Németh N. – Balás G. (szerk.) (2013)	Illés (2009) Faragó (2013) Németh N. – Balás G. (szerk.) (2013)
<i>Versenyképesség, Méltányossági megfontolások</i>	<i>Fenntarthatóság</i>	<i>Funkcionális földrajz, Területi elemzés</i>	<i>Európai területi együttműködés</i>	<i>Hátrányos földrajzi adottságok</i>
<i>Intelligens növekedés egy versenyképes és többközpontú Európában</i>	<i>Kiegyensúlyozott és harmonikus területi fejlődés</i>	<i>Endogén fejlődés (helyi lehetőségek kihasználása)</i>	<i>Felelősségteljes kormányzás</i>	<i>egyenlő rangú figyelembevétel a támogatási politikában;</i>
<i>Társadalmi-gazdasági területi egyensúlyhiány csökkentésének támogatása</i>	<i>Fejlődés minden régió számára, Előnyt kavicsolni a területi sokféleségből, Egyenlő előnyök minden térség számára</i>	<i>Területi sokféleség és a helyi fejlesztési feltételek jelentősége, Földrajzi sajátosságok</i>	<i>Jó (területi) kormányzás</i>	<i>a támogatási politikában;</i>
<i>Területi igazságosság</i>	<i>Előnyt kavicsolni a területi sokféleségből, Egyenlő előnyök minden térség számára</i>	<i>Területi sokféleség és a helyi fejlesztési feltételek jelentősége, Földrajzi sajátosságok</i>	<i>Kormányzás, a politikák összehangolása és a területi hatások</i>	<i>Regionális különbségek felszámolása;</i>
	<i>Szolgáltatásokhoz való fair/igazságos hozzáférés, Környezeti dimenzió és fenntartható fejlődés</i>	<i>Távolság áthidalása</i>	<i>Területi együttműködési / kormányzati folyamatok</i>	<i>Felzárkózás, Belső egyenlőtlenségek csökkenése</i>
	<i>Területi igazságosság</i>	<i>Policentrikusabb városi rendszer megerősítése és létrehozása</i>	<i>Területi együttműködési / kormányzati folyamatok megerősítése és javítása</i>	
	<i>Környezeti fenntarthatóság előmozdítása</i>	<i>Policentrizmus, Területi igazságosság</i>	<i>Fejlesztéspolitika place-based modelljének alkalmazása,</i>	
	<i>Harmonikus területi fejlődés</i>	<i>Területi szinergia, Szubszidiaritás</i>	<i>Decentralizáltabb irányítási kormányzás</i>	
		<i>Területi hatások, Fizikai térhasználat</i>	<i>Területi kormányzás erősödése</i>	

A területi kohézió értelmezése, keretrendszerbe foglalva

Társadalom és Gazdaság	Fenntarthatóság	Területi kapcsolatok	Együttműködés és kormányzás	Területi kiegyenlítés
<i>Versenyképesség, Méltányossági megfontolások</i>	<i>Fenntarthatóság Kiegyensúlyozott és harmonikus területi fejlődés</i>	<i>Funkcionális földrajz, Területi elemzés</i>	<i>Európai területi együttműködés</i>	<i>Hátrányos földrajzi adottságok</i>
<i>Intelligens növekedés egy versenyképes és többközpontú Európában</i>	<i>Fejlődés minden régió számára, Előnyt kovácsolni a területi sokféleségből,</i>	<i>Endogén fejlődés (helyi lehetőségek kihasználása)</i>	<i>Felelősségteljes kormányzás</i>	<i>egyenlő rangú figyelembevétel e a támogatási politikában;</i>
<i>Társadalmi-gazdasági területi egyensúlyhiány csökkentésének támogatása</i>	<i>Egyenlő előnyök minden térség számára</i>	<i>Területi sokféleség és a helyi fejlesztési feltételek jelentősége,</i>	<i>Jó (területi) kormányzás</i>	<i>Regionális különbségek felszámolása;</i>
<i>Területi igazságosság</i>	<i>Szolgáltatásokhoz való fair/igazságos hozzáférés, Környezeti dimenzió és fenntartható fejlődés</i>	<i>Földrajzi sajátosságok</i>	<i>Kormányzás, a politikák összehangolása és a területi hatások</i>	<i>Felzárkózás, Belső egyenlőtlensége k csökkenése</i>
	<i>Környezeti fenntarthatóság előmozdítása</i>	<i>Távolság áthidalása</i>	<i>Területi együttműködési / kormányzási folyamatok megerősítése és javítása</i>	
	<i>Harmonikus területi fejlődés</i>	<i>Policentrikusabb városi rendszer megerősítése és létrehozása</i>	<i>Fejlesztéspolitika</i>	
		<i>Policentrizmus, Területi igazságosság</i>	<i>place-based modelljének alkalmazása,</i>	
		<i>Területi szinergia, Szubszidiaritás</i>	<i>Decentralizáltabb irányítási</i>	
		<i>Területi hatás, Fizikai térhasználat</i>	<i>kormányzás</i>	
			<i>Területi kormányzás erősödése</i>	

Forrás: saját szerkesztés

